

**UCHWAŁA NR XLIV/282/2017
RADY GMINY WARTKOWICE**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

Na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 487, z 2017 r. poz. 181) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wartkowie.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wartkowie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Wartkowie

Bogdan Łuczak

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

I. WSTĘP

Zjawisko nadużywania alkoholu stanowi poważny problem, zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa. Problem ten stale utrzymuje tendencję wzrostową i jest znaczący w skali lokalnej, regionalnej oraz całego kraju. Jednak do poważnej refleksji skłania fakt, że kilka milionów ludzi w Polsce pije alkohol w sposób szkodliwy i ryzykowny, mimo iż prowadzi on do śmiertelnej choroby oraz do dramatycznej degradacji ich osobistego życia, a jednocześnie do ogromnego cierpienia ich najbliższej rodziny.

Alkoholizm dotyka coraz więcej osób, bez względu na płeć, wiek i pochodzenie społeczne. Drastycznie obniża się granica inicjacji alkoholowej, a napoje alkoholowe stają się nieodłącznym elementem spotkań rodzinnych i towarzyskich. Niepokojące jest również zjawisko powszechnej tolerancji spożywania alkoholu przez ludzi młodych. Z materiałów przekazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i badań ESPAD z 2015 r. wynika, że do upicia przyznało się 12% 15-16-latków i 19,7% 17-18-latków.

Problem nadużywania alkoholu stanowi jedno z ważniejszych zagrożeń społecznych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 487, z 2017 r. poz. 181).

Działania te podejmowane są w oparciu o uchwalany corocznie przez Radę Gminy Wartkowice Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania określone w niniejszym Programie są w większości kontynuacją zadań realizowanych w roku 2017.

Niniejszy program uwzględnia wskazówki wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 oraz zagadnienia i zadania zawarte w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ujęte w programie zadania inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a ich zakres i sposób realizacji odpowiada lokalnym potrzebom środowisk, w zależności od skali zjawiska poszczególnych uzależnień występujących na terenie Gminy Wartkowice, jak również możliwości zabezpieczenia ich wykonania.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki własne budżetu gminy pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2018 roku na realizację zadań określonych niniejszym Programem Gmina Wartkowice przewiduje przeznaczyć kwotę 48.000zł

II. DIAGNOZA ZJAWISKA UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU W GMINIE WARTKOWICE W ROKU 2016 I 2017 (WG STANU NA 30 LISTOPADA 2017)

W planowaniu i powadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego alkoholem.

Konkretne działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska.

Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Wartkowice jest jednak trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu, jak i rozpowszechnienie szkodliwych następstw picia, są różne w zależności od środowiska.

Na podstawie dokumentów, sprawozdań oraz informacji uzyskanych od organizacji i instytucji zajmujących się głównie lub pobocznie problemami uzależnień m.in. stanowisk w Urzędzie Gminy Wartkowice, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wartkowicach, Punktu Konsultacyjnego, przyjmuje się jako bazę wyjściową do dalszych działań następujące dane:

Gmina Wartkowice na dzień 30 listopada 2017 r. liczyła 6.308 mieszkańców (mieszkańcy zameldowani na pobyt stały i pobyt czasowy) tj. 3.188 kobiet i 3.120 mężczyzn, w tym dzieci i młodzież do 18 roku życia 1.166.

Rada Gminy Wartkowice uchwałą Nr XLI/201/01 z 16 listopada 2001 r. ustaliła limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Wartkowice i wynosi on dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży 40, natomiast do spożycia w miejscu sprzedaży 10.

Liczba punktów sprzedaż napojów alkoholowych	2016	2017 (wg stanu 30.11.2017)
w sklepach	15 (w tym 2 ogródki)	15 (w tym 2 ogródki)
na stacjach paliw	2	2
Rzazem	17	17

W 2016 r. na jeden punkt sprzedaży przypadało ok. 372 mieszkańców, natomiast w 2017 r. - 420 mieszkańców.

Z informacji uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wartkowicach wynika, że:

Wyszczególnienie	2016	2017 (wg stanu 30.11.2017)
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	218	202
tj. liczba osób w rodzinach	658 osoby	572 osoby
Liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy	16	19
tj. liczba osób w rodzinach	34 osoby	39 osób
Liczba rodzin, w których problem został zdiagnozowany	6	8
Kwota, na którą została udzielona pomoc finansowa rodzinom wśród których występuje problem alkoholowy zdiagnozowany (zasiłki stałe, celowe, okresowe)	28.929,00zł w tym: z budżetu gminy – 2.763,78zł; z budżetu państwa - 26.165,22zł	20.025,43 zł w tym: z budżetu gminy –11.445,53 zł z budżetu państwa - 8.579,90 zł

Ważnym zadaniem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wartkowicach (GKRPA), na której spoczywa między innymi obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 r. wpłynęło 16 wniosków o objęcie leczeniem osób nadużywających alkoholu, w tym od: członków rodziny 7, policji 7, kuratora 2. Natomiast w 2017 r. wpłynęło 19 wniosków, z czego od: członków rodziny 8, policji 5, kuratora 3 i GOPS w Wartkowicach 3.

Z przedstawionej wyżej informacji wynika, iż w 2017 r. ogólna liczba wniosków o objęcie leczeniem osób nadużywających alkoholu zwiększyła się w porównaniu do 2016 r. W trakcie posiedzeń Komisji przeprowadzono w 2016 r. - 16, a w 2017 r. - 17 rozmów z osobami nadużywającymi spożywanie alkoholu. Wszystkie osoby, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego zostały zobowiązane do konsultacji z zatrudnionym przez gminę psychoterapeutą. W 2016 r. GKRPA

skierowała do biegłych (psychologa i psychiatry) 2 osoby, dla których biegli wydali opinie. W 2017 r. skierowano 4 osoby do biegłych, na badanie zgłosiły się 2 osoby. Biegli wydali 2 opinie.

Kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego. W 2016 r. w Punkcie odbyło się 10 spotkań, na których z porad psychologicznych skorzystało w sumie 12 osób. Natomiast do 30 listopada 2017 r. odbyło się 9 spotkań, a z porad skorzystało 13 osób głównie z problemem alkoholowym, jak i mieszkańcy gminy znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej zmagający się z problemami i szukający pomocy w ich rozwiązaniu.

W ramach konsultacji podejmowano następujące działania: udzielanie pomocy psychologicznej osobom uzależnionym, sięgającym po używki w sposób ryzykowny, osobom współuzależnionym oraz osobom dotkniętym przemocą domową, zgłaszającym się do Punktu Konsultacyjnego, prowadzenie indywidualnych zajęć terapeutycznych, udzielanie pomocy konsultacyjnej i porad, udzielanie informacji prawnych dotyczących między innymi trybu kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Od 2017 r. Gmina Wartkowice udostępnia również lokal Grupie Wsparcia „Alternatywa” na cotygodniowe spotkania w zakresie działań profilaktycznych i terapeutycznych. W spotkaniach uczestniczą zarówno mieszkańcy Gminy, jak również mieszkańcy z sąsiednich gmin.

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

III. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych na terenie gminy Wartkowice.

Cele szczegółowe stawiane przed Programem to:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. ZADANIA PROGRAMU

Zadania Programu podyktowane są troską o dobro mieszkańców, którzy powinni być ostrzeżeni przed uzależnieniami i konsekwencjami z nich wynikającymi, w taki sposób, aby żaden człowiek nie padł ofiarą niewiedzy o skutkach picia, palenia, stosowania narkotyków, przemocy w rodzinie i tym samym uniknął konfliktu z prawem.

W związku z powyższym w celu realizacji zadań określonych w Programie przyjmuje się poniższe formy i sposoby realizacji:

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- 1) informowanie społeczności lokalnej o możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) prowadzenie poradnictwa psychologicznego/psychoterapeutycznego dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 3) finansowanie kosztów badania biegłych (psychologa i psychiatry) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;

- 4) współpraca z Poradnią Uzależnień w Poddębicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wartkowicach, prokuratorem, sądem, policją, klubami AA w działaniach na rzecz pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i ofiarom przemocy;
- 5) bieżące informowanie w miejscach publicznych (tablica ogłoszeń: GKRPA, Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wartkowicach, w bibliotekach, na stronach internetowych Gminy) o możliwości korzystania z pomocy specjalistów przez osoby z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami oraz przez ich rodziny.

Wskaźniki: liczba osób skierowanych przez Komisje do psychologa/psychoterapeuty, ilość rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłaszającymi, liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych, ilość wydanych opinii.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) zbieranie informacji o przypadkach przemocy w rodzinie i przekazywanie ich odpowiednim organom;
- 2) propagowanie informacji o ogólnopolskim programie „Pomarańczowa linia” tj. telefonie pomagającym rodzicom dzieci, które piją/upijają się;
- 3) upowszechnianie wiedzy na temat Procedury "Niebieskiej Karty" i "Niebieskiej Linii" i zjawiska przemocy w rodzinie;
- 4) podejmowanie przez GKRPA czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu.

Wskaźniki: ilość informacji nt. występowania przemocy w rodzinie przekazanych ZI, liczba wniosków złożonych do sądu.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- 1) finansowanie realizacji programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania uzależnieniom od alkoholu realizowanych w szkołach;
- 2) zakup materiałów dydaktycznych i innych materiałów informacyjnych niezbędnych do realizacji programów profilaktycznych;
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej opieki psychologicznej poprzez zatrudnienie psychologa;
- 4) dofinansowanie wakacyjnego wypoczynku organizowanego przez szkoły, dla których organem prowadzącym jest Gmina lub przez organizacje pozarządowe, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin dotkniętych uzależnieniem, w czasie którego realizowany będzie program profilaktyczny;
- 5) dofinansowanie zajęć nauki pływania organizowanych przez szkoły lub przez organizacje pozarządowe w ramach zajęć pozalekcyjnych;
- 6) dofinansowanie organizacji Festynu Rodzinnego;
- 7) organizowanie imprez rodzinnych i świątecznych dla dzieci i rodzin ze środowisk uzależnionych od alkoholu, narkotyków i przemocy w rodzinie;
- 8) promowanie programów wspierających i motywujących do podtrzymywania abstynencji;
- 9) promowanie lokalnych imprez profilaktycznych promujących zdrowy styl życia (biesiady, happeningi, pikniki rodzinne);
- 10) propagowanie kampanii o tematyce antyalkoholowej i przemocy w rodzinie;
- 11) wspieranie zawodów, imprez sportowych promujących zdrowy styl życia;
- 12) wspieranie działań policji związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie (kampania „Przeciw pijanym kierowcom”);

- 13) podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności do alkoholu i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych;
- 14) prenumerata czasopism specjalistycznych, publikacji, materiałów multimedialnych z zakresu uzależnień;
- 15) publikowanie artykułów w prasie lokalnej na temat choroby alkoholowej, uzależnień, przemocy w rodzinie, ale także promujących dobry, zdrowy styl życia.

Wskaźniki: liczba dzieci korzystających z pomocy psychologa szkolnego, liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku, ilość warsztatów, programów, spektakli, liczba uczniów objętych działaniami, ilość materiałów, liczba dzieci korzystających z zajęć na basenie, ilość imprez, liczba uczestników imprez, ilość kampanii, ilość szkoleń dla sprzedawców alkoholu, ilość artykułów.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) wspieranie działalności stowarzyszeń realizujących zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez dotacje w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1817);
- 2) finansowanie zakupów i usług niezbędnych do realizacji działań GKRPA;
- 3) zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych z zakresu alkoholizmu, niktynizmu i przemocy w rodzinie dla szkół;
- 4) promowanie działań grup abstynenckich;
- 5) udostępnianie lokalu będącego własnością Gminy na działanie grup abstynenckich.

Wskaźniki: ilość materiałów, ilość działających grup abstynenckich.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- 1) kontrole w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych (art. 13¹ ustawy) oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym (art. 15 ustawy) a w przypadku stwierdzenia naruszenia tych przepisów podjęcie interwencji i występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny;
- 2) opiniowanie przez Komisję wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Wartkowie dotyczącymi:
  - a) liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (za wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży (uchwała Nr XLI/201/01 z 16 listopada 2001 r.),
  - b) zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów na terenie Gminy Wartkowie (uchwała Nr XLI/202/01 z 16 listopada 2001 r.);
- 3) kontrolowanie przez Komisję przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia przez przedsiębiorców;
- 4) występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki: ilość kontroli, ilość wniosków.

V. ZADANIA ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- 1) prowadzenie przez GKRPA dokumentacji swojej pracy;
- 2) przyjęcie zgłoszenia o przypadkach występowania nadużywania alkoholu;

- 3) zapraszanie osoby na rozmowę wspierająco-motywuującą;
- 4) kierowanie na badanie pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu;
- 5) motywowanie do podjęcia leczenia;
- 6) kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego;
- 7) prowadzenie rozmów profilaktyczno-motywuujących z osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe;
- 8) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Wartkowice;
- 9) udział członków w szkoleniach w celu podnoszenia ich kwalifikacji;
- 10) udział w pracach zespołów zadaniowych;
- 11) podejmowanie czynności prawnych w przypadku naruszenia przez przedsiębiorców przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 12) współpraca z podmiotami w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Komisji:

- 1) członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości:
- 2) dla przewodniczącego 120,00 zł za posiedzenie,
- 3) dla członka 110,00 zł za posiedzenie,
- 4) wynagrodzenie płatne jest na podstawie imiennej listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji,
- 5) wypłata wynagrodzenia dokonywana jest jeden raz w miesiącu w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca za miesiąc bieżący,
- 6) członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu wg stawek obowiązujących przy podróżach służbowych pracowników Urzędu Gminy Wartkowice w przypadku wykonywania pracy poza siedzibą Komisji.

VI. PRELIMINARZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROGRAMU W ROKU 2018.

Lp	Wyszczególnienie	Kwota
1	zatrudnienie na podstawie umowy - zlecenia psychoterapeuty lub psychologa świadczącego usługi dla osób dorosłych	3.000zł
2	opłata za wydane przez psychiatrę i psychologa opinie dla osób skierowanych do tych specjalistów przez Komisję	700 zł
3	wsparcie finansowe organizacji pozarządowych w organizacji imprezy rodzinnej, okolicznościowej promującej abstynencję, zdrowy styl życia	5.000zł
4	wsparcie finansowe organizacji pozarządowych lub szkół w przeprowadzeniu zajęć pozalekcyjnych w formie nauki pływania	2.000zł
5	zapewnienie opieki psychologicznej w placówkach oświatowych	13.050 zł
6	realizacja w szkołach programów profilaktycznych w szkołach (zadanie zlecone przez gminę)	3.000zł
7	dofinansowanie wyjazdu dzieci i młodzieży w ramach wypoczynku letniego organizowanego przez szkoły	10.000zł
8	organizacja imprezy zimowej dla dzieci (zakupy rzeczowe)	3.000 zł
9	Komisja	8.250zł
Łączna planowana kwota		48.000zł